 Република Србија
Министарство просвете,
науке и технолошког развоја

srbki.fr

Буди наш ђак

Образовно-васпитни рад на српском језику у Француској

Образовно-васпитни рад на српском језику у Француској, рачунајући и традицију некадашње југословенске школе, обележава полувековни континуитет постојања. Часове у школској 2022/23. похађа 890 ђака у 55 група, што је највећи број ученика од 90-их година. Непосредна настава се остварује у 51 групи у Орлеану, Сансу, у Париском региону (Париз, Иври сир Сен, Курбевоа, Дранси, Обервилије, Бонди, Рони су Боа, Епон, Сен Мор де Фосе, Есон) у источној Француској (Милуз, Белфор, Монбелијар, Нанси, Стразбур, Лион), североисточној Француској (Арантон) и на југу у Витролу код Марсеја и у Ници. Ђаци из Сент Авола, Дижона, Санса, Бургундије, Лоаре и околине Париског региона прате часове на српском језику „онлајн“. Очекује се започињање наставе следеће школске године у Буржеу, Колмару и Кану.

Из наставе на српском језику у Француској потекле су бројне активности, које су допринеле умрежавању ђака и наставника у матици и у другим земаљама, а које се успешно спроводе и током 2022/23. Најзначајније су Међународни пројекат „Образовни круг“, од ове школске године у проширеном издању, са новим насловима, и манифестација „Читалачка значка“. Школски сајт <http://srpskipariz.weebly.com/> од 2015/16. до 2019/20. и <https://srpski.fr/> од 2020/21. чини свеобухватну архиву. [Школска Фејсбук страница](#) је јавна и веома динамична, доприноси ширем обухвату ђака, а ове године достиже 5000 пратилаца. Портал „Час по час“ је извор прилагођених садржаја за наставу у иностранству, са богатом архивом од 2016. године, а отвореног је типа и прилози се могу несметано преузимати.

Уз одличну сарадњу са институцијама, црквом, удружењима, културно-уметничким друштвима и саветом родитеља, уз донације наставних средстава и раст библиотечких фондова, ову школску годину, као и претходне, украшавају наступи ђака у културним програмима, награде на конкурсима и оснивање нових група. Упркос бројним изазовима и неретко тешким спољашњим околностима, највећи успех, који је доприноси сталном напретку образовно-васпитног рада у Француској, чини успостављање и неговање добрих професионалних и међуљудских односа.

Часове у школској 2022/23. години изводи 12 наставница и координаторка са 50% норме: Милија Јевремовић, Катарина Страиловић, Марија Праизовић (редовне наставнице); Љиљана Симић, Славица Милић, Снежана Војкановић, Наташа Радојевић, Наташа Францишковић, Александра Бурсаћ, Тамара Драгић, Јасмина Милић, Радмила Савковић (хонорарне наставнице); Блаженка Тривунчић, наставница и координаторка.

Образовно-васпитни рад на српском језику у Италији

Допунска настава на српском језику у Италији је од 2010. године под окриљем Министарства просвете Републике Србије. Наставу у школској 2022/23. години похађа 469 ученика, што је највећи број који се бележи у оквиру допунске наставе на српском језику у Италији.

Места у којима се одржава непосредна настава су Трст, Бусоленго код Вероне и регија Венето (Вићенца, Тори ди Квартезоло, Валдањо, Арзињано, Скио, Алонте, Басано дел Грапа и Роверето). Очекује се започињање наставе у Удинама.

Часови српског језика, историје и културе изводе се непосредно у 21 групи, а од ове школске године наставом на даљину су у 3 групе обухваћени ђаци из Милана, Монце, Торина, Випитена, Мерана, Фиренце, Ферара, Анконе, Рима и Тревиза.

Драгоцену подршку остваривању свих видова образовно-васпитног рада на српском језику пружа Конзулат у Трсту, Српска православна црква, Савез Срба Италије и многобројна српска удружења, која обезбеђују просторије за извођење наставе. У припреми културних програма, у креативном раду и предлозима, изражена је велика жеља целокупне српске заједнице и савета родитеља да учествује и да допринесе напретку наставе на српском језику.

Значајан је рад у оквиру оснивања библиотека и проширивања библиотечког фонда, осавремењивање наставе наставним средствима, стварање и неговање веза са ученицима из редовних школа у матици, учешће у пројектима, медијска промоција резултата рада, спремност наставница да са ђацима узму учешћа у свим предложеним активностима, организација и реализација манифестација из области културе, а круна прегалаштва наставница и њихова највећа радост јесу и ове школске године бројна ученичка постигнућа на међународним конкурсима.

Наставу у школској 2022/23. остварују 2 хонорарне и 2 редовне наставнице – Јелена Јовановић, мр Драгица Додеровић, Слађана Марковић и Магдалена Донеvски.

Образовно-васпитни рад на српском језику у Словенији

На иницијативу српске заједнице у Словенији, уз изузетан допринос српских цркава, удружења, организација, институција и појединаца, велики број ученика је изразио интересовање за учењем српског језика, историје и културе у систему Министарства просвете Републике Србије. Настава је успешно основана, упркос светској здравственој кризи, у школској 2020/21, током које су се часови у свим наставним местима у Словенији изводили на даљину.

Непосредну наставу у школској 2022/23. похађа 1216 ђака у укупно 78 група широм Словеније – у Љубљани, Камнику, Иванчној Горици, Трбовљу, Литији, Чрнучу, Врхники, Крању, Новом Месту, Марибору, Мурској Соботи, Миклавжу на Дравском пољу, Словењ Градецу, Преваљу, Новој Горици, Постојни, Пивки, Ајдовшчини, Копру, Анкарану, Луцији, Изоли, Порторожу, Ливадама, Деканима, Требњу, Кршком, Цељу и Велењу – са изузетком једне онлајн групе којом су обухваћени ученици из Моста на Сочи, Ракека, Медвода, Јелшана, Чрномелја, Шкофје Локе и Толмина.

Часови се одржавају претежно у учионицама словеначких школа, али и у просторијама Српске православне цркве у Љубљани, Марибору и Копру, у Српској библиотеци „Михајло Пупин“ у Љубљани, у словеначкој библиотеци у Камнику и у просторијама СПД „Слога“ у Солкану. Континуирану подршку пружа Амбасада Републике Србије у Љубљани, Савез Срба Словеније, српска удружења, културно-уметничка друштва, али и словеначки просветни систем.

Наставни кадар у Словенији изнедрио је многе креативне манифестације, а ове школске године су настављени књижевни сусрети „На крилима речи“ у сарадњи са Амбасадом РС у Љубљани и „Васкршњи конкурс“, стваралачки подстрек очувању традиције. Образовно-васпитни рад у 2022/23. одликује оснивање библиотека, набавка наставних средстава и уџбеника, одговорност, темељан и стручан приступ, учешће у свим активностима, од медијских, до пројектних, уз мноштво нових идеја и међусобно уважавање. Ђаци су посетили бројне изложбе, дружили се са ствараоцима, учествовали у културним догађајима, радо се креативно изражавали и низали успехе.

Часове у школској 2022/23. години изводи 12 наставница: др Јелена Стефановић, Светлана Тодоровић, Тамара Сврзић, мр Маја Анђелковић Шегуљев, Невена Ступар, Драгана Шошкић, Драга Давид (редовне); Жељка Карановић Бојанић, Јадранка Бети, Маша Вукадиновић, Славица Радовановић, Вера Христић Мајсторовић (хонорарне). Активом наставница руководи др Јелена Стефановић.

Образовно-васпитни рад на српском језику на Малти

Након успешно реализованог пројекта „Школа српског језика на Малти“ током 2021/22. године, који је подржала Управа за сарадњу с дијаспором и Србима у региону Министарства спољних послова Републике Србије, а реализовао Српски образовно-културни центар „Св. Јелена Анжујска“, уз свесрдну помоћ Парохије Светог апостола Павла и Парохије Светог Николе Српске православне цркве на Малти и уз драгоцену подршку Канцеларије Републике Србије у Валети, Српска допунска школа „Св. Јелена Анжујска“ на Малти од школске 2022/23. године постаје нови члан образовно-васпитног рада на српском језику Министарства просвете Републике Србије.

Број ђака који похађа наставу на српском језику у школској 2022/23. години је 157. Ученици су распоређени у 9 група према месту становања у четири организациона центра – суседно острво Гозо, северни део Малте – Аура, центар Малте – Гзира и две учионице на југу Малте у Бирзебуци и Марсаскали. У Аури и Гзири су ђаци подељени у по три узрасне групе, док је на острву Гозу, Бирзебуци и Марсаскали по једна мешовита група.

Поред наставе, у сарадњи са саветом родитеља, сваке недеље се после литругије у Српској православној цркви у Бирзебуци организују ваннаставне активности у виду тематских креативних „радионица“ или веронауке. Циљеви ваншколских активности огледају се, како у социјалном контексту зближавања и комуникације, тако и у образовном – приближавању садржаја из српске културе и традиције, подстицањем дечје креативности и неговањем вештина изражавања на српском језику у свим областима. Гостовања познатих уметника и књижевника јединствени су културни догађаји који подстичу дечју мотивацију и доприносе функционалном усвајању знања.

Уз предано остваривање образовно-васпитног рада на српском језику и видљив напредак ђака, наставнице су поносне и на грађење веза са колегама који изводе наставу на српском језику широм света, али и на сарадњу са целокупном српском заједницом на Малти у осмишљавању и реализацији бројних културних активности, а са циљем очувања националног идентитета и одржавања чврстих веза са матицом.

Наставу изводе хонорарне наставнице Јелена Јабланов Максимовић и Маја Маринковић.

Посебно смо поносни на...

Допунска настава у Француској, Италији, Словенији и на Малти посебно је поносна на постигнућа ђака чије таленте препознаје и подстиче, на реализацију образовно-културних догађаја у светлости уметности и знања, на пионирске подухвате у умрежавању и јавној промоцији резултата рада, неопходној српској заједници у иностранству, на остварену стручну сарадњу и добре међуљудске односе, на изграђени ауторитет утемељен на посвећености и квалитетном раду, али и на оснивање и развијање школских библиотека.

Француска. У монументалном здању Унеска у Паризу ученици допунске наставе у Париском региону су на позив Њ. Е. амбасадорке Републике Србије у Унеску Тамаре Раствовац Сиамашвили и Сталне делегације Републике Србије при Унеску, први пут представљали Србију у оквиру културног програма посвећеног Међународном дану матерњег језика. Музичко-поетски наступ који су извели Ева Костић, Софија Лаверњ, Тијана Милић, Лазар Медић, Леа Лекић, Викторија Стефановић, Тамара и Сара Шарчевић изазвао је велико интересовање делегација из разних земаља и огроман аплауз. Посебну част да посете Унеско, где су им свечано додељене књиге, имали су у новембру и матуранти. Том приликом је ученица Сава Станисавац у име допунске наставе даровала амбасадорки слику, свој урамљени цртеж, који је већ постао препознатљиви школски симбол.

Словенија. Серијал текстова „Шампиони уче српски језик” потекао је из допунске наставе у Словенији са циљем представљања даровитих ученика, који поред похађања наставе на српском језику, постижу одличне резултате у другим областима. „Без љубави и рада нема врхунских резултата“, речи су Саре Јањиловић, шампионке у твирлингу, вредне, одговорне и свестране ученице осмог разреда, која већ трећу годину, сваке суботе, из оближње Првачине долази на часове у Нову Горицу. Да се дечја залагања и постигнућа из српског језика, историје и културе вреднују и од стране државе, чији су изданици, потврдио је „Бадњи дан у Београду“, у организацији председништва Републике Србије. Српску престоницу је посетило тридесеторо деце из целе Словеније. Наградно путовање организовано је у сарадњи са Савезом Срба Словеније, а свака наставница је предложила у виду писаног образложења по једног ђака са изузетним резултатима у допунској настави на српском језику. То су: Агнија Ливопољац, Сара Ђирковић, Кристијан Божић, Евелин Косић, Лана Чекрлић, Спасоје Кукић, Сара Јањиловић, Дина Скамагкоули, Никола Станишић, Лара Недовић, Милица и Василија Марковић. Сусрет са патријархом Порфиријем и Александром Вучићем, председником Републике Србије, уз обиласке најзначајнијих културно-историјских знаменитости, даровали су деци незаборавна искуства и знања.

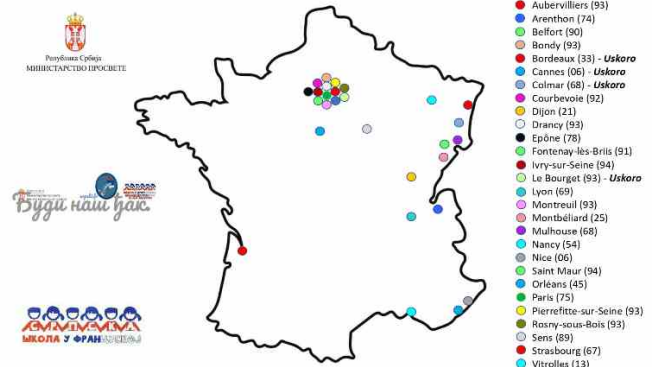
Италија. Успешна реализација манифестације „Ћирилица, игре без граница“, коју је организовао КУД „Слога Вићенца – Басано дел Грапа“ и српска допунска школа у Италији, окупила је у Тори ди Квартезолу, италијанском градићу надомак Вићенце, велики број ђака који допунску наставу похађају у свим наставним местима у Италији. Учеснике су поздравили генерални конзул из Трста гђа Ивана Стојиљковић, министар за дијаспору Ђорђе Милићевић, председник КУД-а Душан Алексић и градоначелници Вићенце и Тори ди Квартезола. Свечаним дефилеом представило се укупно тридесет осам ђачких екипа из Трста, Удина, Бусоленга и свих наставних места допунске наставе на српском језику у округу Вићенце. Подељени по узрасту на млађе и старије, ученици су показали своју физичку спретност и знање ћирилице кроз осам интересантних игара у спортској хали Основне школе „Ћирон“. Такмичење је пратило осам судија, претежно ђачких родитеља, и шеснаест помоћника, чланова КУД „Слога“. Прво место у категорији млађих учесника освојила је екипа „Ћирило“ из Алонтеа, а друго екипа „Моја кравица“ из Трста. Прво место међу ђацима старијег узраста освојили су „Тршћани“ из Трста, а друго „Српски лавови“ из Вићенце. Све остале екипе награђене су дипломама за треће место. Симболично знамење овог јединственог културног, образовног и спортског догађаја је у заједништву.

Малта. Иако млада, допунска настава на српском језику на Малти спроводи, у сарадњи са Српском православном црквом и Српским образовно-културним центром „Света Јелена Анжујска“, многе креативне радости, како на часовима редовне наставе, тако и у виду ваннаставних активности. Одликује је непрекидно стварање веза, чији је именитељ српски језик. Тако је на Светски дан писања писма послата једна велика коверта са много малих писама на адресу српске школице у Окланду на Новом Зеланду, а са нестрпљењем се очекују одговори. Љубав ка учењу српског језика и жељу за упознавањем са највреднијим делима српске културне баштине приказује вршњачко учење. Девојчице из средње групе из Ауре наизменично долазе на друге часове и помажу деци млађег узраста у читању и писању. Николина Петровић је из групе у Бирзебуци брзо научила сва слова азбуке. У оквиру „радионице-читаонице“ ђаци средњег и старијег узраста читају млађима. На једној од њих је ученица Николија Маринковић из учионице у Гзири изабрала причу „Једном је један дечак зевнуо“ Дејана Алексића, која се свима веома допала, те је и разговор био врло жив, а завршио се илустровањем дела. Мала група на удаљеном острву Гозо може да се похвали посебном мотивацијом, уз учење српског језика у корелацији са музичком и ликовном културом.

Похвале и јавна континуирана промоција ученичких постигнућа посредством савремене технологије у средини у којој живе, дечјем срцу и уму раскриљује све путеве, учвршћује оне ка учењу српског језика, доприносећи, уз стручно остваривање наставе, повећању броја ђака.

Уз то, ванредним залагањем наставница и координаторке, основане библиотеке и читаонице са око 5000 српских наслова и ћириличних књига у Француској (Париз, Бонди, Белфор, Сент Авол), у Словенији (Љубљана, Копар, Марибор) у Италији (Арзињано, Валдањо и Скио) остају као трајно културно благо, на коришћење будућим нараштајима

Светосавски дани

Француска: [Школска слава Свети Сава – надахнуто обличје образовања и васпитања на српском језику у иностранству](#)

Италија: [Прослава Савиндана у Италији](#)

Словенија: [Да живимо сви у слози – прослава Светог Саве у Словенији](#)

Малта: [Прослава Светог Саве на Малти](#)

„Невидљиво огледало“

Француска, Париз, Блаженка Тривунчић, blazenkatrivuncic@gmail.com

На почетку сваке школске године, па тако и на почетку ове 2022/23, сусрет са ђацима испред Културног центра Србије у Паризу, иако се чини очекиван, увек буде посебан. Обично стајем поред њих и меркам колико су ме прерасли, а радост пршти на све стране. Они млађи ми трче у загрљај, ширим руке, док крајичком ока онима малко старијима иза смешка назирем усхићеност што сам приметилила – све. Осећам да та радост извире из наших часова и знам да ће, колико год била строга и захтевна, уз по коју шалу обавезну, до учионице, спонтану током часа, уз по коју игру обавезну, уз по коју топлу реч и причу поучну, разумети колико је важно – истрајати и успети. „Новајлије“ се брзо уклапају јер први час почиње слављем – наградама, похвалницама, дипломицама, слаткишима, песмицама, разговорницима, малим тестовима, а све је то допутовало из Србије – као што смо и ми сами.

Незаборавном су ову годину учинили наступи на значајним културним догађајима. Стваралаштво, игракази и музичке интерпретације се подразумевају, као домаћи задаци, као круна наставног процеса из којег извиру, као јединствени печат наученог на часовима српског језика, историје и културе. Било је и награда на конкурсима, пребројано их је чак 30. Уз ђачку књижицу пишем похвалницу, ону, у чијем је подтексту сав смисао, непроценљиво и немерљиво уздарје знања, које тка личност „малих људи које ми зовемо деца“:

Драги мој ђаче,

Једног дана ћеш се, кад пронађеш ову успомену, обрадовати толико, као да си срео пријатеља из детињства! Кад у њу погледаш, знаћеш са сигурношћу – јер се огледаш у невидљивом огледалу – да си то – главом и брадом – ти:

Роман Ступовски, Александар Тран Дук, Жулијет и Ивона Марвучић, Лука Симеуновић, Никола Мандарин, Константин Стевановић, Стефан Совиљ, Лана и Теа Сретеновић, Игор и Ивана Милутиновић, Анђела и Алексеј Дувал Лазић, Никола Стојановић, Леа Милић, Тамара и Сара Шарчевић, Милан и Луна Боржа Жикић, Леа Лекић, Викторија Стефановић, Леонтина Стевић, Лазар Медић, Ена Раденковић, Уна Гребовић, Ана и Андрија Кобиљски, Леон Бое Јовић, Небојша Прудом Поповић, Исак Ван Пјуимбрук, Тадеј, Павле и Јован Тодоровић Гоашо, Теодора Шкрбић, Вук Грачнер, Стеван и Коста Николић, Дивна и Милан Величковић, Мила Огњеновић

Истрај у учењу сваке српске речи.

Срећно ти било све знање – које те чини!

Драги мој ђаче,

Једног дана ћеш се, кад пронађеш ову успомену, обрадовати толико, као да си срео пријатеља из детињства! Кад у њу погледаш, знаћеш са сигурношћу – јер се огледаш у невидљивом огледалу – да си то – „главом и брадом“ – ти:

Истрај у учењу сваке српске речи.
Срећно ти било све знање – које те чини!

Република Србија
Министарство просвете,
науке и технолошког развоја

У Паризу, на Видовдан, 28. јуна 2023.

Кристина Трубица

„У Париском региону у царству српског језика растемо и стварамо“

Француска, Париз, Милија Јевремовић, jevremovicmilija@gmail.com

У Париском региону, у наставним местима Бонди (Црква Свете Петке), Курбевоа, Сен Мор де Фосе и Културни центар Србије у Паризу наставу тренутно похађа 135 ученика различитог узраста и нивоа знања. Ученици допунске школе имају могућност да се, не само кроз непосредну наставу, већ и кроз учествовање у бројним ваншколским активностима и конкурсима, вишеструко стваралачки изразе. Деца са великим задовољством и дубоком мотивацијом приступају разним активностима јер се на тај начин остварују у љубави коју несебично деле, а то је љубав према Србији и према српском језику.

Музичко-поетско вече у Бондију, 16. фебруар 2023 – Међу бројним догађајима посебно се издвојило организовано дружење са песницима српске дијаспоре у Бондију. Вечери су присуствовали песници: Даница Дана Додић, Едхем Мрђановић Мрђан и Драган Маринковић, свештенство Цркве Свете Петке и велики број ученика и родитеља. У пријатној и надахнутој атмосфери, песници су читали поезију и давали поуке ђацима, а ученици су допринели пригодним рецитацијама, свирајући српске композиције на пијанину, гитари и виолини, као и соло и хорским извођењем песама. Догађај је успешно реализован захваљујући неизмерној подршци протојереја Жељка Симоновића.

Сабор песника дијаспоре, 1. април 2023 – У оквиру традиционалног окупљања песника дијаспоре, који организује песникиња Даница Дана Додић, наступају сваке године и ученици српске допунске школе. Програм овогодишњег сабора наши ученици су употпунили рецитовањем поезије и извођењем музичких композиција на виолини и пијанину и изазвали одушевљене реакције публике. Манифестација овог типа допринела је афирмацији ученика у креативном смислу кроз осећај припадности заједници у дијаспори.

Ученици који су се у току школске године највише издвојили својим залагањем у бројним активностима и освојили признања и награде јесу: Вук Ђурђевић, 7. разред, Дорис Ђурђевић, 6. разред, Емилија Филиповић, 6. разред и Новак Франета, 5. разред – наставно место Бонди и Елена Кнежевић, 2. разред (Сен Мор де Фосе). Ученици ће на крају школске године бити награђени и похваљени како доликује.

„Чувари српског језика, традиције и културе“

Француска, Париз, Катарина Страиловић, kstrailovic@yahoo.co.uk

У наставним групама у Културном центру Србије у Паризу, Обервилијеу, Бондију, Пјерфиту, Есону и онлајн групи, где су ученици ван Париског региона, у укупно осам група часове држи наставница Катарина Страиловић. Деца су узраста од шест до осамнаест година. У овим групама је уписано преко сто ученика. Учи се српски језик, култура, традиција, историја и географија Србије у једној топлој и пријатној атмосфери која би се могла најбоље описати придевом породична. Све групе су хетерогене и наставни материјали се припремају примерено сваком нивоу знања.

Најмлађи уче кроз игру, песму, бојанке, цртање и прво уче латинична слова, учечавају разлику између француских и наших слова, која су иста, а која су различита. Када савладају латиницу, почињу да уче ћирилицу. Већина ученика врло брзо савлада ћирилична слова и од тог момента раде све материјале на ћирилици. У већини случајева тема часа је иста за све само што се обрађује на различитим нивоима. Заинтересовани ученици учествују на различитим конкурсима чији радови неретко буду награђени.

Имамо одличну сарадњу са црквом, француским и нашим асоцијацијама на чијим манифестацијама радо прихватамо учешће, најчешће кроз краће програме где деца рецитију, певају и глуме и на тај начин представљамо нашу културу и рад наше школе. Повезујемо се са школама из Србије и са Косова и Метохије кроз писање писама и честитки, обележавање Дана матерњег језика, Дана поезије...

Кроз све ове наставне и ваннаставне активности деца уче, али и стварају нова пријатељства и на тај начин одржавају везу са Србијом и развијају осећај националне припадности и свест о својим коренима, што и јесу циљеви рада српске допунске школе.

„Од ћирилице и љубави ка Србији се расте“

Француска, Париз, Љиљана Симић, simic.ljiljana@orange.fr

Моја мотивација за рад у допунској настави на српском језику везана је превасходно за љубав према наставничком позиву, за радост рада са децом и жељу за допринесем у очувању српског језика и писма код деце српског порекла која су рођена или живе ван граница Србије. Она је утолико већа што се број ученика који се уписује повећава из године у годину.

У овој школској 2022/23. у Париском региону у мојим групама наставу на српском језику у местима Сен Мор де Фосе, Рони су Боа, Иври сир Сен и Епон похађа 84 ученика, а часове на даљину прати 17 ђака из удаљених места и региона Француске – из Санса, Бургундије, Лоаре и околине Париског региона.

Поред усвајања ћириличног писма и развијања говорне културе на српском језику, уз упознавање ученика са највреднијим делима српске културне баштине и са културно-историјским наслеђем, приметила сам да моји ђаци највише воле када могу да покажу љубав према Србији. То осећање је засађено у породици, а мој је драгоцен ресурс, из којег подстичем дечју мотивацију квизовима, стваралаштвом, изложбама, а све игровне и стваралачке активности повезује ћирилично писмо – писање и читање.

Пуне учионице у Сен Мор де Фосеу и насмејана лица ученика најлепши је дар који ме дочекује сваке суботе. Стваралаштво поводом успомена из Србије са говорном вежбом и представљањем радова био је у овој години наставни дан који је симболично показао како се од љубави ка матици расте – у повезаности, разумевању и упознавању.

Поводом Дана солидарности смо у месту Рони су Боа са поносом представили нашу отаџбину, на позив француских домаћина, који воле да слушају о Србији. Ћачки родитељи радо учествују, доносе сувенире и српске специјалитете, а ученици, који имају најважнију улогу, истражују, припремају плакате и представљају.

У удаљеном Епону српска заједница сваког недељног преподнева доводи подмладак у тзв. „српску школу“. Истичу да желе да њихова деца причају, пишу и да се друже на српском језику. Сви ученици су знатижељни, а час обично почињемо разговором и диктатом, а настављамо песмом, читањем, дијалозима и глумом.

Ђаци са наставе на даљину ретко када изостају, а најзанимљивије је што су сви из различитих делова Француске, те стварају и познанства.

„Српска допунска школа – нада за српски језик“

Француска, Париз, Славица Милић, slavica0501@yahoo.fr

У српској допунској школи у Француској наставница Славица Милић наставу изводи у следећим местима: Дранси, Културни центар Србије у Паризу и Орлеан.

У срцу Париза, у Културном центру Србије, сваке суботе, наставу похађа 40 ученика. Интересовање за српски језик код ученика на великом је нивоу. Поред тога што уче језик, ђаци радо слушају о српској историји, култури и обичајима.

На изложби „Кавијар“ – Ученици који наставу на српском језику похађају суботом у Културном центру Србије у Паризу посетили су интересантну изложбу Природњачког музеја у Београду. Прича о кавијару, а нарочито о дунавском горостасу - риби моруни, која може да живи више од 100 година и нарасте неколико метара, посебно је заинтересовала ђаке.

„Зима, зима, е па шта је!“, Дранси 2023 - Величанствено вече српског фолклора отворили су ученици српске допунске школе. Гласно су се чуле рецитације наших познатих песника, а песмом „Најлепша је земља моја“ ђаци су показали колика је љубав према Србији. Српска допунска школа има 60 ученика и три наставне групе у општини Дранси и реализује наставу у просторијама КУД-а „Бисери“. Захваљујемо на неизмерној помоћи и сарадњи КУД-у, а посебно директору клуба Горану Јаблановићу.

„Васкршњи конкурс 2023“ - Ученици са пуно радости и посвећености учествују на бројним конкурсима. До награда их води љубав и припадност коју осећају према Србији. Похваљујемо ученицу Лену Милкић за освојено друго место (средњи узраст) из Дрансија и Викторију Петровић за освојено треће место (категорија средњи узраст) из Париза.

У Орлеану, граду удаљеном 150км од Париза, наставу похађа 28 ученика у две групе. Наше породице уједињава асоцијација „Морава“ чији је оснивач Ивана Пешић. Захваљујући њеној способности, школа је добила учионицу у кој се већ четири године одвија настава на српском језику. Деца воле да се друже и радују се сваком сусрету.

„Чувари српске културе, језика и ћирилице“

Француска, Париз, Снежана Војкановић, vojsnezana@gmail.com

У Цркви Свете Петке у Бондију и у Монтреју у Париском региону наставу у три групе тренутно похађа 57 ученика различитог нивоа знања и различитог узраста. Вредној деци заједнички циљ је да уче српски језик, културу, традицију, историју, географију и све што је везано за наше корене који сежу из Србије.

Наставу у овим местима изводи наставница Снежана Војкановић, која се поноси постигнућима ученика српске допунске школе и њиховом жељом за знањем. Деца и поред редовне наставе у француској школи редовно долазе на часове српског језика и притом нижу бројне резултате и награде у разним ваннаставним активностима.

Ове године су ђаци уз дружење ширили љубав према отаџбини Србији, пореклу и традицији. Посебно успешно било је музичко–поетско вече одржано у Цркви Свете Петке у Бондију, а гости су, на позив наставница, били песници српске дијаспоре. Уз присуство и несебичну помоћ ђачких породица, културни догађај је реализован у сарадњи са протојерејем Жељком Симоновићем и ђаконом Ненадом Костићем. У лепој и пријатној атмосфери песници су читали своју поезију, а деца су узвратила пригодним рецитацијама, изводећи српске композиције на инструментима и хорским певањем.

Посебне похвале за залагања и освојена признања у току школске године заслужили су следећи ученици: Ева Костић, први разред и Милица Вукојевић, пети разред (наставу похађају у Бондију), Матеја Грљановић, Ана Милошевић и Јулија Вуковић, сви ученици осмог разреда у Монтреју.

„Српска школа у источној Француској“

Француска, источна Француска, Марија Праизовић, maxmara@mail.com

На истоку Француске настава на српском језику реализује се у градовима Белфор, Сошо и Милуз и похађа је више од сто ђака. Такође, ученици из Сент Авола прате наставу онлајн већ трећу годину, а од ове године су се прикључили и ученици из Дижона. На овај начин успели смо да се повежемо, иако смо територијално удаљени.

Наша настава подразумева учење српског језика, културе и традиције с пуно љубави и радости. Садржаји су прилагођени потребама ученика у циљу очувања језика и ширења знања. Сем редовних часова, ученици су у прилици да кроз многе ваннаставне активности реализују своје потенцијале и представе своју креативност.

Током ове школске године, поред редовних манифестација, ђаци су узели учешће 17. септембра поводом Дана културе у Културном центру у Белфору, где се остварује настава на српском језику. Српска допунска школа је презентовала изложбу о 50 знаменитих Срба, са многим спонама између Француске и Србије, а писана реч приказана је изложбом значајних дела из српске књижевности. Посебну част својим присуством указала је генерална конзулка Републике Србије у Стразбуру, госпођа Анђелка Шимшић и свештеник, отац Максим Илић. Посебно интересовање присутних изазвала је наша ученица Луција Божић која је била обучена у српску народну ношњу и заједно са својим другарима, гостима представљала све изложене садржаје,

Значајан догађај за ђаке српске допунске школе било је обележавање црквене славе Светог Архангела Михаила 20.11.2022. године. Том приликом је гост био владика Јустин с којим су деца имала прилику да се упознају. Музичке и поетске интерпретације Симоне, Леонарда, Атанасије и Ђулије Љубоја, Марка и Ане Перић, Софије Крндије, Викторије Илић, Николине Гајић, Александра Јанковића и ученичког хора у дводневним наступима изазвале су емоције и похвале свих присутних. Овај догађај био је по свему посебан јер је ђак наше школе Миодраг Братуљевић унук оснивача парохије рецитовао Ракићеву песму „Наслеђе”, што је било врло дирљиво за све присутне, а Миодрага учинило веома поносним.

„Српска допунска школа у Стразбуру“

Француска, Стразбур, Наташа Радојевић, 0661736649, natasa.radojevic78@gmail.com

Још једна школска година, у групи од двадесеторо ђака успешно је реализована у Српској допунској школи у Стразбуру. Настава се одвијала суботом, у просторијама основне школе Conseil des XV. Наставница Наташа Радојевић и ове школске године је поред описмењавања и упознавања нових ђака са ћириличним писмом, водила своје ђаке кроз свет српске књижевности, историје, уметности и културе. Велики број часова ове године посвећен је језику, правопису, семантици, фразеологизмима и језичким недоумицама. *Поводом Дана матерњег језика* ђаци су откривали значења српских фраза и илустровали их.

И ове године уочи 8. марта ђаци Српске допунске школе у Стразбуру су на часовима говорили о борби жена за равноправност кроз историју. У оквиру серијала под називом Жене које су мењале свет, протеклих година упознали смо се са нашим значајним сликаркама Надеждом Петровић и Катарином Ивановић. Данас су жене пилоти, докторке, сликарке, архитекте, али крајем 19. и почетком 20. века када су живеле наше славне сликарке, то је било готово немогуће. Ове године нас је својим животом и делом инспирисала још једна мудра и храбра жена, српска математичарка и научница светског гласа Милева Марић Ајнштајн. Млађи ученици су рецитовали стихове песме Мирослава Антића Шта је највеће и направили портрет њима најдраже жене – Мамае.

Поред језика и културне баштине, у нашој школи се негује и подстиче спортски дух, па је тако последње суботе у мају оджан Крос РТСа где су ђаци у дворишту школе трчали на 400 и 500 метара.

Традиционално, и ова школска година завршиће се јавним часом и свечаном приредбом где ће ђаци говорити поезију и извести два драмска тескта, *Избирачицу* Косте Трифковића и *Суђење* Лазе Лазића.

Мира Попробуйки (Тогана)
Съска гоуишка иката у Сирозалину

„Креативношћу до знања српског језика“

Француска, Нанси, Наташа Францишковић, natasa.franciskovic87@gmail.com

У источном делу Француске, тачније у Нансију, градићу на око 2 сата од Стразбура и на 4 и по сата од француске престонице, рад Српске допунске школе подржава француско-српска асоцијација „Свети Сава“, где наставу, у парохији Свети Никола, тренутно похађа 15 ђака различитог узраста и нивоа знања.

Школску 2022-2023. годину обележио је упис нових ученика, а нарочито волонтерски долазак на наставу наше Ане Сремчевић. Наиме, Ана не само што је прошле године завршила посебан програм основног осмогодишњег образовања и васпитања у иностранству, већ је и целе ове године самовољно долазила на часове српског језика, радо учествујући у активностима школе, помажући и дружећи се са својим млађим другарима.

Ученици допунске школе из Нансија имали су могућност да се, не само кроз непосредну наставу, већ и кроз понуђене овогодишње позоришне и уметничке радионице, стваралачки и креативно изразе.

Да музика и уметност (између осталог, позоришне активности) оплемењују и испуњавају дечију душу, као и душе одраслих, свима је добро познато. Музика развија когнитивне способности деце: повећава капацитет мозга, развија концентрацију, способност слушања, памћења и репродукције. Неколико студија показало је да откривање музике од раног детињства доводи и до побољшања школског успеха.

Овогодишње многобројне часове посветили смо позоришту, а ђаци су се нашли у улогама Душана Радовића, Лазе Лазића, Гвиде Тартаља и Александра Поповића (<https://www.youtube.com/watch?v=Gtjj9z-PqnU>), па је тако код нас било много смеха, игре, песме и глуме. На једном од часова, Анастасија Радиша, ученица која има тек 10 година, а свира виолину већ годину дана, одлучила је да нас изненади композицијама: Kingston Calypso и Concert in H moll (<https://www.youtube.com/watch?v=ptcN12BJCWg>). Треба додати и да наша Луна Вулин свира веома лепо клавир, а Селена Мелин синтисајзер.

Организација позоришних активности у СДШ у иностранству није једноставна: српски је ђацима страни, завичајни или нематерњи језик, а допунска настава је необавезног карактера, те деца нису присутна на свим часовима. Но, и упркос бројним препрекама, успели смо да оформимо нашу глумачку екипу и најважније, да учимо српски језик кроз забаву.

„У Лиону заједничким снагама за очување језика и традиције“

Француска, Лион, Александра Бурсаћ, sashka972@yahoo.fr

Школску 2022/23. годину памтићемо по догађајима од историјског и културног значаја, по сарадњи са Парохијом Светих Кирила и Методија, учешћу ђачких родитеља и некадашњих ученика на часовима допунске наставе под покровитељством Министарства просвете Републике Србије у Лиону.

Традиционалним окупљањем 11. новембра на гробљу у месту Сан Жени Лавал одали смо пошту српским и француским војницима страдалим у Првом светском рату.

Имали смо прилику да упознамо стари српски музички инструмент и да заједно наступимо на црквеној свечаности са гусларом Бојаном Стојановићем.

Наша школа није само школа, она је и место на коме се негују пријатељства, ојачавају везе. Ове године су нам велику подршку пружили и бивши ученици, помажући у настави и припремама приредби. Посебно су се истакли Лука Селић, Лука Гашић, Милица Стојановић и Кристина Селић.

Радост ускршњих празника поделили смо са родитељима током сада већ традиционалне радионице бојења јаја. Вредне ручице припремиле су васкршња јаја за предстојећу литургију, а отац Горан највише воли када дечица певају и рецитију у цркви.

Наша недељна дружења створила су заједницу која функционише као једна велика породица.

Поносни смо на своје порекло, негујемо свој језик и писмо кроз учење, песму и игру. Радујемо се распусту и одласку у отаџбину, а од септембра поновном сусрету и новим изазовима.

„За учење српске речи не постоји даљина“

Француска, Витрол код Марсеља, Тамара Драгић, stasha88@gmail.com

Удруженом жељом породица на југу Француске и чињењем оца Горана Илића – коме је поверена брига о Парохији Рођења Пресвете Богородице у Витролу, недалеко од Марсеја – започета је, уз подршку координаторке, настава на српском језику и у Витролу прошле школске године, а успешно се остварује и у школској 2022/23. години.

Наставница Тамара Драгић путује недељом до Витрола преко 300 километара да би се сусрела са ђацима, а то исто чине и три породице из удаљених места на југу Француске. Неретко, ђаци путују са наставницом. Већина ученика је из Марсеја и околине, али има и оних, као што је Борис Каић, који пређе по 200 километара да би дошао на часове српског језика, историје и културе. Мотивација је обострана, велика. Како се настава може изводити сваке друге недеље, када је српској цркви уступљен простор, ради се и комбиновано, једним сусретом на даљину током месеца.

На часовима се учи лексика, развија култура изражавања говорним вежбама, а деца воле да певају, да причају о Србији и упознају српску традицију. До напретка воде бројне игре и очигледна средства, које доноси наставница, а на подстицај и ученици. Тако је највеће занимање на једном од часова побудила шајкача, а поводом успомена из завичаја родитеља разговара се о разним темама, међу којима су и симболи Србије, као омиљена инспирација.

Сусрет са другарима из Горње Савоје и учитељицом Јасмином Милић, који су у организацији Удружења посетили Марсеј, донео је у априлу велику радост и створио нова пријатељства. Певале су се песме на српском језику и играле игре које деца воле.

Настава на српском језику на југу Француске, поред деловања Српске православне цркве, даје наду да ће се српска реч очувати и у наредним генерацијама, упркос великом утицају француског језика.

„Француски Алпи у бојама Србије”

Француска, Арантон, Јасмина Милић, niva.77@live.com

У подножју француских Алпа, у месту Арантон, српска допунска школа у свом скорашњем оснивању, крије право мало богатство у деци српског порекла.

Жељни знања, које их везује за завичајне корене, 57 ученика у три наставне групе сваке суботе непосредно прати наставу на српском језику, коју реализује наставница Јасмина Милић.

Разлика у узрасту и нивоу познавања српског језика је приметна, али им је заједничка огромна љубав према Србији, која их води у откривање и упознавање традиције, славне историје, а знање које понесу је темељ националог и културног идентитета.

Кроз различите садржаје наставних и ваннаставних активности, док се чита и пише ћирилица, уче нове речи, рецитују стихови српских родољубивих песама и игра народно коло, рађа се права дечија радост и искрена, другарска и братска веза.

Ову школску годину је обележило и доста заједничких и успешних активности у којима су учествовали наши ђаци и ученици из ОШ „Жарко Зрењанин“ у Великом Лаолу из Србије, али и Удружење „9 Југовића“, француска локална самоуправа и новооснована Парохија Српске православне цркве „Свети Јустин Ћелијски“ у Аизу, која се налази недалеко од Арантона. Приредба посвећена Божићу и Светом Сави, помен палим српским борцима из Првог светског рата у Саланшу, учешће на пролећном вашару у Сант Пијеру, дводневна екскурзија у Марсеју у организацији Удружења и сусрет ученика са другарима који наставу на српском похађају у том граду, свечани програм поводом посете владике западноевропског Јустина цркви у Аизу, само су неке од активности које су допринеле да се код деце пробуди свест о пореклу, припадности и значају очувања вредности на којима се темељи постојање српског народа.

Данас, сваки ученик српске допунске школе из Арантона, на питање где ће провести распуст, даје одговор, јасан и громогласан: „Идемо у Србију!”

„Српска допунска школа у Ници“

Француска, Ница, Радмила Савковић, radmila1979@hotmail.com

Полако се приближава крај школске године и ђаци Српске допунске школе у Ници могу бити јако поносни на ову прву годину постојања. Вредно су радили, пуно тога су научили а међу њима су се родила и дивна пријатељства. Захваљујући подршци Српске православне цркве у Ници и Француско-српском удружењу у Ници (Association Franco-serbe de Nice) ова прва година се завршава веома успешно.

Ђаци су током целе године, увек у добром расположењу, учили слова азбуке, певали најлепше дечје песме, писали, цртали, читали народне приче и трудили се да на најбољи могући начин негују српски језик и српску културу.

Поред редовне наставе, имали су прилику и да учествују на више приредби као што је био случај поводом прославе Светог Саве, српске Нове године, а и поводом доласка у Ницу западноевропског владике Јустина. Ученици су имали част да разговарају са владиком, па су пред њим рецитовали песме и поклонили му албум са предивним цртежима Светог Саве.

Одржане су и креативне радионице које су посебно обрадовале наше ђаке. Прва радионица је организована почетком школске године у друштву српске сликарке Лепе Контаме, која је причала са децом о уметности, а потом и сликала са њима на њихово велико задовољство. Друга радионица „Учимо српски језик кроз музику“ је била намењена ђацима старијег узраста, на којој су ученици причали о српској традиционалној музици и певали неке од најчувенијих српских песама.

Наравно, школска година није могла да се заврши без једног посебног излета који је организован у сарадњи са Оцем Игором Вујишићем из Српске цркве у Ници. Ђаци су провели незабораван дан на острву Сен Онора, недалеко од града Кана. Тамо су посетили чувени манастир, али и играли се и уживали у предивној природи овог острва.

Ближи се летњи распуст, али ђаци из Нице већ са великим нестрпљењем очекују нове другаре и нова дешавања, која их чекају следеће школске године.

„Српска школа у срцима ђака“

Италија, регија Венето, Јелена Јовановић, jelena.jovanovic978@gmail.com

Активности уједињене осећањем међусобног пријатељства и љубави, обележиле су школску 2022/23. годину у Српској допунској школи у Вићенци, Арзињану, Валдању и Басану дел Грапи.

Септембар смо започели несвакидашњим тимским радом ван граница. Као продукт креативне стваралачке сарадње између ученика и наставника из пет држава, настао је филм „Здрав поздрав“ којим смо конкурисали на овогодишњем ИКТ Филм Фесту (образовном сегменту Кроса РТС-а). Ученици су тумачећи своје улоге веровали да мењају свет. Како су се њихови другари замислили након одгледаног филма и схватили штетност прекомерне употребе мобилних телефона, а са друге стране важност природе и пријатељства, ми верујемо да је питање дана када ће овај вирус здравља добити своју борбу и освојити разуме целог света. У снимању је учествовало је око 170 ученика. https://www.youtube.com/watch?v=yuKtM_gx0Wk

На свечаности поводом потписивања акта о братимљењу Града Вићенце и београдске општине Стари град, орила се химна „Боже правде“ коју су поносно певали ученици из Вићенце у пратњи Оркестра „Вићенца“. Трг Матеоти, испред чувеног Театра Олимпија, блистао је у бојама српске заставе, док су одушевљени Италијани и окупљени Срби снажним аплаузом поздравили наступ малишана.

Уметнички таленат ученика у цртању стрипова по причи Уроша Петровића, потврђен је похвалама за радове Душана Војводића и Норе Турчије из Арзињана, као и Анастасије Јаковљевић и Анђеле Радошевић из Вићенце. Грађани Новог Сада, у мају ове године, могли су да уживају и у калиграфским радовима ученица Глогије Старчевић, Николине Ђулић и Анђеле Радошевић из Вићенце који су били представљени у хали „СПЕНСА“ у оквиру изложбе „Светосавље и наше доба“ Епархије Бачке.

Ипак, изнад свега, овогодишње школске дане памтићемо по заједнички обележеним породичним празницима, пуним учионицама и радости ђака, који са искреном љубављу долазе на наставу и у чијим срцима Српска школа заузима важно место.

Стрип Фест

Мржња
није добра.
С њом никада
нећеш имати
мира. Наћи у
себи снагу и
опрости. Нека ти
је од мене
просто.
- Свети Сава

Светосавље и
наше доба

Мудрошћу
и добром
волом граде се
мостови преко
свих понора
и налазе
путеве ка добру
СВЕТИ САВА

НЕ ВОЛЈАМО
ДА ПРОГА
СА ВРАТА
НАШИХ
ПРАЗНОГ
ОТПУСТИТЕ

Пуне учионице – пуно срце!

ВИЂЕНЦА

ВАЛДАЊО

БАСАНО ДЕЛ ГРАПА

АРЗИЊАНО

„Негујемо праве вредности“

Италија, регија Венето, мр Драгица Додеровић, dragidoderomana@gmail.com

**„Шта год ткаш,
везуј конце за небо“**

Владика Николај Велимировић

Ученици Српске допунске школе „Свети Сава“ из Италије, под крилатицом Владике Николаја Велимировића, учили су праве вредности, истраживали ко су знаменити Срби, чували од заборава ћирилицу, неговали традицију и упознавали се са највреднијим делима српске културне баштине.

Ови вредни ђаци, од раног детињстава, уче по три страна језика у италијанским школама, али ћирилицу сматрају најсавршенијим писмом. Уживају да пишу азбучна слова и да се такмиче на пригодним конкурсима који нам стижу из Србије и дијаспоре. „Читалићи Словца“ је конкурс на коме ђаци из Италије учествују сваке године. Врло талентовани ученици Изабела Андрејић, Сергеј Даић, Елена Бјелић и Наталија Миодраговић освојили су прво, друго и треће место.

„Дани ћирилице“ нам представљају општу радост због љубави према калиграфском писању, прављењу луткица у народној ношњи и украшавању иницијала. Сара Ђукић из Вићенце, више пута награђивана ученица на овом конкурс, ове године је освојила другу, а Софија Степановић из Алонтеа трећу награду, а рад ученице Теодоре Стојановић из Скиа је похваљен.

Први пут смо учествовали на конкурс Фантазија ума по причи „Наопаки сусрет“ Уроша Петровића. Ученике је привукао нови вид учења и изражавања на српском језику кроз стрип. На конкурс Стрип-феста одазвао се велики број ученика из 9 земаља. Српски ђаци, из шест градова регије Венето, конкурисали су са два појединачно и пет групно урађених стрипова. Група ученика из маленог града Тори ди Квартезола, освојила је 2. место у конкуренцији од око 200 пристиглих радова.

Поред тога што воле да читају, пишу и цртају, учествују у бројним фолклорним активностима. На манифестацији „Хомољски мотиви у дијаспори“, ученице српске школе су се представили италијанској и српској публици у Лонигу.

Поносни смо на ове српске ђаке, од којих је већина рођена у Италији, али се свим срцем труде да одрже трајну везу са отацбином Србијом и Републиком Српском.

Влада је краљева кћерка
која је била лепа
и милоста девојка

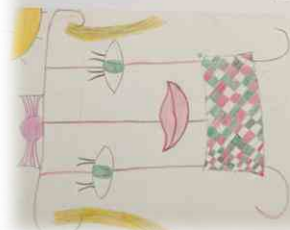
Она је била лепша од
своје мајке и свих
девојки у краљевству
и њеним сестрама

ЖИВОТ данас
"колек Бајко је
коју је нашла
божићу руку."

ШТА ГОД ТКАШ,
ВЕЗУЈ КОНЦЕ
ЗА НЕБО."

Ђаворка Николић

ХОМОЉСКИ МОТИВИ ДИЈАСПОРЕ

Kulturno Udruženje Srba
MLADOST
Italija

Associazione Culturale Serbia
"MLADOST"
Italia

K.U.S. MLADOST

NO BAD VIBES

„Школа на српском језику у Трсту, 2022/2023“

Италија, Трст, Слађана Марковић, markovicladjana1976@gmail.com

Српска допунска школа у Трсту бележи у школској години 2022/23. велики број ученика који, негујући љубав и поштовање према Матици, током целе године редовно и активно учествују у свим видовима наставе. Српска школа подстиче и развој нових пријатељстава, као и осећаја припадности једном народу, што је од велике важности за стасање нових генерација у дијаспори. Похађамо наставу у учионици у оквиру Српске православне црквене општине у Трсту, у непосредној близини храма Светог Спиридона Чудотворца.

Пре почетка школске године, у септембру, учествовали смо у летњем кампу „Лето у завичају“ у Тршићу. Ученици из Трста, њих 16, имали су прилику да у седмодневном дружењу упознају другаре из Вићенце, Немачке, Швајцарске и Грчке, те да искажу своја умећа у вези са познавањем матерњег језика, традиционалних песама и игара. Посета родној кући Вука Карацића, манастиру Троноша и Бањи Ковиљачи остају у неизбрисивом сећању ђака са жељом да се поново окупе на неком другом месту, у нашој лепој Србији.

Често смо у прилици да посетимо библиотеку Српске православне црквене општине, да се упознамо са њеним богатим опусом и да додирнемо „стару књигу“, стару и по неколико стотина година. Били смо на часу историје у Трсту. Љубомир Сарамандић, кустос Српске куће на Крфу, говорио нам је о страдању српских ратника у Првом светском рату. Ученице Софија Јанковић и Кристина Илић отпевале су, на почетку, песму „Тамо далеко“ и учиниле један час историје, у фебруарско предвечерје, заиста другачијим. Своју креативност смо показали и учешћем у априлском међународном конкурс у „Калиграфски васкршњи поздрав“ поводом којег смо сви награђени похвалницом Српске допунске школе у Слованији. Учествовали смо и у манифестацији „Ђирилица у игри без граница“, у Вићенци, 13. маја. Наши другари, екипа Тршћани, освојили су прво место у категорији ученика старијег узраста.

У нашој школи смо у месецу мају, у оквиру манифестације „На крилима речи“, угостили књижевника Александра Гаталицу који нам је говорио о лепоти и важности очувања нашег матерњег језика. За књижевника смо припремили и једно изненађење: неколико рецитација које су извели наши најмлађи ученици. Старији ученици су постављали питања књижевнику. Александар Гаталица нас је похвалио да одлично говоримо свој матерњи језик. Од септембра крећемо у нове победе!

„Српска школа – друга кућа“

Италија, регија Венето, Магдалена Донеvски, [magdalena1508@gmail.com](mailto:magdalenal508@gmail.com)

У близини Вероне, у градићу Бусоленго, суботом се ори српски језик, слушају најлепше српске композиције, ужинају балкански специјалитети и стварају успомене на матерњем језику. То није само школа, то је наш други дом. Редовним и вредним похађањем наставе и учешћем у ваннаставним активностима, деца из околине Вероне, успостављају нераскидиве везе са домовином.

Прикупљено је преко 30 књига за школску библиотеку а у читалачком изазову, сви ђаци су прочитали књигу „Од читања се расте“ Јасминке Петровић. Када је јесен покуцала на врата, док су ђаци учили „Дуње ранке“ и играли коло са катедре се ширио мирис дуња, као некада са бакиних ормара. Прославила се и стогодишњица од рођења Душана Радовића а ђаци су рецитовали његове песме и правили лава који није тако страшан. Правили су честитке за новогодишње празнике које су потом слали поштом родбини у Србији. Пред полазак на зимски распуст, на врата учионице у току часа покуцао је Божић Бата и свим ђацима донео пакетиће пуне омиљених слаткиша директно из Србије.

За Дан државности учећи градивне именице ђаци су од сланог теста правили и бојили српске државне симболе. Снимали су филм са другарима широм света за ИКТ филм-фест. Пред Ускрс, са другарима из о.ш. „Доситеј Обрадовић“ из Пландишта разменили су пошту и слаткише.. Учествовали су на манифестацији „Ћирилица, игре без граница“ коју је организовало КУД „Слога Вићенца – Басано дел Грапа“ и српска допунска школа у Италији. За завршну приредбу, поред пригодног програма припремају и игру Бинго ћирилицу а сав прикупљени прилог ићи ће у добротворне сврхе.

Министарство просвете ове године одобрило је и наставу на даљину у Италији и од фебруара месеца на Гугл миту окупљају се српска деца широм Италије. Поводом дана матерњег језика, организована је музичка радионица са другарима из Немачке. Звуци прелепих српских композиција орили су се у домовима широм Италије и Немачке а ђаци су имали прилике да се представе свирањем или певањем.

За крај школске године планирано је уручење ђачких књижица у Амбасади Р. Србије у Риму и Генералном Конзулату Р. Србије у Милану. То ће бити прилика да се деца и уживо упознају и друже а наш српски народ добије још један мост из Италије до своје домовине.

„Од Вука Караџића до *страшних* аждаја“

Словенија, Љубљана, др Јелена Стефановић, jelstef@gmail.com

Имам ту срећу да већ трећу годину радим у Српској допунској школи у Љубљани. Моји ђаци су углавном друга и трећа генерација наших досељеника, већина се родила у Љубљани. Њиховим родитељима је важно да деца одрже везу са српским језиком и културом. За мене је право уживање да им помогнем у томе.

Моји радознали и вредни ђаци сада већ читају и пишу ћирилицу и знају ко је био тај Вук Караџић чија је биста испред српске православне цркве у Љубљани, као и да му је близак пријатељ и сарадник био један Словенац – Јернеј Копитар. На часовима учимо и о другим знаменитим личностима српске културе, најважним историјским догађајима, различитим празницима, географским карактеристикама и природним лепотама Србије, читамо и анализирамо текстове из књижевности за децу, дружимо се, играмо и смејемо. Поред тога, били смо на радионици поводом Дана српског јединства у Амбасади Републике Србије, учествовали у *Играма без граница* у Копру, посетили књижевне вечери у оквиру Андрићевог фестивала, са КД *Михајло Пупин* на Бледу обележили 138 година од Пупиновог рођења, дружили се са писцима Александром Гаталицом и Дејаном Алексићем, уживали у луткарској представи, видели Андрићеву радну собу, наступали у Вишној Гори на промоцији књиге *Јагњећа суданија*, посетили изложбу наивних сликара, извели приредбу пред родитељима, учествовали у хуманитарним активностима у сарадњи са Православном црквеном општином Љубљана... Ангажовали смо се и на појединим конкурсима. На почетку школске године Лорелаи Ђурић је за цртеж школе која израња из књиге освојила прво место на конкурс *Школа ми је најмилија кућа* Савеза Срба Словеније. Пред Нову годину Лазар Павловић је причом о Снешку који је направио дечака заузео 3. место на *Изокренутој причи* ДКЦБ-а. Спајајући познавање традиције и ликовно умеће, Анастасија Тешановић освојила је 2. место на конкурс *Божјић у мом дому* Српског друштва *Круна* из Италије. Међу радовима за *Читалиће Словца* најуспешнији су били цртеж и текст о вили и њеном начину живота Милијане Рибић, Адријане Пурић и Ање Митровић (1. место) и разне *страшне* аждаје Вишње Максимовић, Максима Малбашића, Дамјана Дамјановића, Анастасије Грубљешкић и Глорије Росе Арсић (3. место). На нашем традиционалном Васкршњем конкурс *Миљана Обрадовић* освојила је 3. место за прелепи калиграфски васкршњи поздрав. Поносимо се оним што смо постигли и радујемо се новим изазовима.

„Пример добре праксе, један тематски час“

Словенија, Љубљана, Светлана Тодоровић, svtodorovic@gmail.com

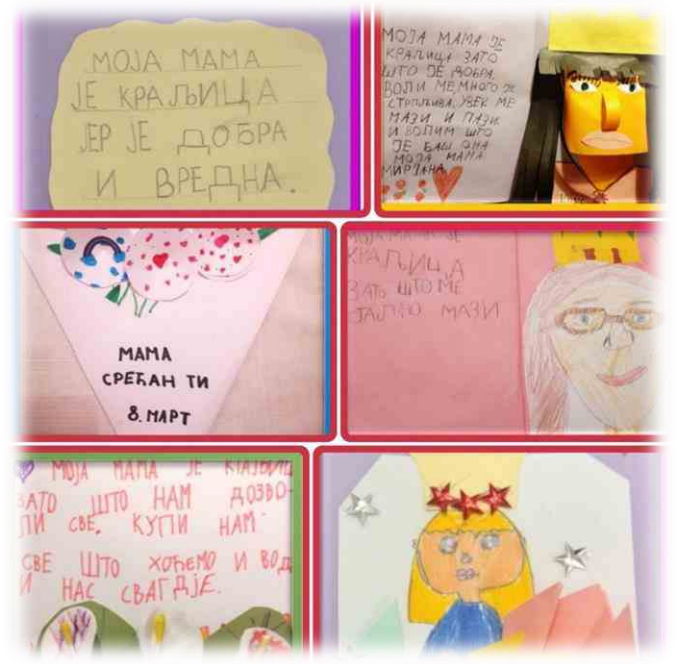
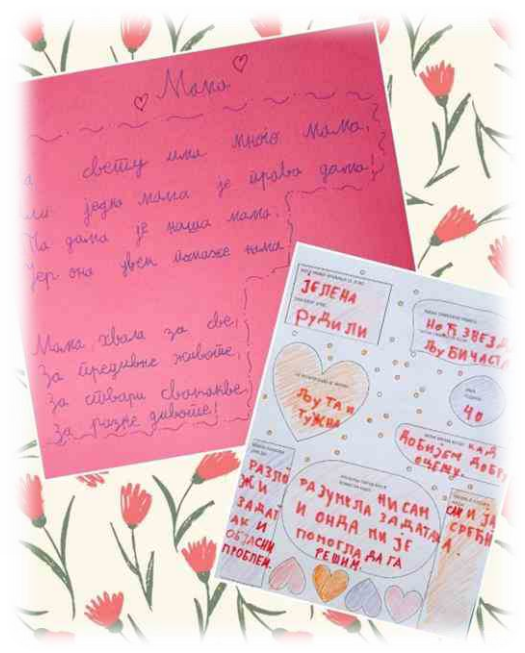
У Љубљани и Иванчној Горици често реализујемо тематске часове, а Дан жена је био идеалан повод за развијање креативности и оригиналности ученика. Најпре смо причали о историји тог празника и знаменитим Српкињама које су оставиле траг у културној баштини Србије. Кроз занимљиве презентације смо упознали неустрашиве, мудре жене од средњег века па до данас. Прве ратнице, песникиње, лекарке, учитељице и сликарке низале су се пред очима радозналих ученика. Гледали смо кратке филмове о пожртвованости монахиње Јефимије, о неустрашивости Чучук Стане и Милунке Савић, о благости Десанке Максимовић и сликарском умећу Катарине Ивановић и Надежде Петровић. Ово је био згодан моменат да са њима поновимо описне придеве, па смо ушли у улогу детектива и тражили најлепши придев који описује мајку или баку. Придеве смо разбацали по табли, затрпали их именицама и глаголима и истраживали... Речи су се низале једна за другом: нежна, брижна, топла, дивна, мудра, несебична, вредна, лепа, духовита.... Записали смо их да се не забораве и сложили се да је најлепши придев који описује све мајке овог света, победник свих придева, реч нежна. А како и аждаја може бити нежна, чули смо кроз ведру и шаљиву песму: *Аждаја своје чеду тена* Љубивоја Ршумовића која има циљ да нас насмеје. Закључили смо да је и ова мама аждаја слична свим мајкама по љубави и бризи коју осећа према свом потомку, а понешто и научили о родном крају њеног аутора и планини Златибор. Тек када су ученици били потпуно мотивисани, добили су различите задатке и сви успешно одговорили на њих. Група која има више склоности ка писању је једва чекала да уђе у улогу новинара и направила интервју са мамом или баком, или писала песме. Друга група је правила честитке које су озариле женска срца утолико више јер су посвете писане ћирилицом. Тако то раде деца која чувају наше писмо, традицију и идентитет.

Њиховој креативности није било краја. Шарени папири, срца, дуге, сунце, лептирићи... низали су се као палета најлепших емоција. Веште дечије руке пуне љубави правиле су цветиће за своје најдраже женске особе. Они најмлађи нацртали су своју мајку краљицу и написали зашто је она краљица. (Прилог 4) Ученици склони глуми направили су од пластелина пећину у којој живе аждаја и њено чедо и извели маестрално луткарску представу о универзалној љубави, а са часа изашли пуни утисака и са питањем: Када ћемо се опет играти?

ТРАЖИМО ОПИСНЕ ПРИДЕВЕ ЗА МАМУ

- ЛЕПА
- КАМЕНА
- ПЛАТНЕНА
- ДРВЕНА
- ИНТЕЛИГЕНТНА
- ДОБРА
- ВЕДРА
- МАМИНА
- БЛАГА
- СТАКЛЕНА
- МУДРА
- МЛАДА
- МОЈА
- ПЛАСТИЧНА
- НАСМЕЈАНА
- МИЛА

„Из наше учионице“

Словенија, Љубљана, Маша Вукадиновић. mashatech@yahoo.co.uk

Допунска на српском језику у Љубљани, Врхники, Трбовљу и Литији ове године, као и претходних, обиловала је инспиративним и занимљивим садржајима. Ученици су радо похађали све часове, као и многе ваннаставне активности које су допуњавале редовни план и програм. Осмеси на њиховим лицима обасјавали су просторије у којима се одвијала настава. Живахна атмосфера са пуно тоpline допринела је да и ученици и наставница уживају у читавом процесу.

Први часови су започели слагањем пузли у облику Србије, подсећањем на значајна и драга места, храну, догађаје, личности и знаменитости наше матице. И старији и млађи ученици изузетно су се радовали овој активности јер је свако успео да пронађе своје омиљено место које посећује када је у Србији, да исприча неку анегдоту, да се подсети својих најмилијих и макар на тренутак осети мирисе и укусе земље из које потиче.

Уследила је, свима најомиљенија, српска ћирилица и израда и украшавање слова на најразличитије начине. Сваки ученик је био посебно маштовит приликом осмишљавања различитих техника рада. Било је ту слова од пластелина, вунице, колаж папира, шљокица, мрвица, тестенина, пластике, дрвца, гуме, а све обојено дечјом маштом и идејама. Изгледало је као да су слова на тренутак оживела и заплесала по учионици.

Свако годишње доба нас је посебно инспирисало да стварамо и истражујемо шта нам све доноси. Тако смо јесен украсили животињама необичних имена од јесењих материјала, зими смо правили и писали новогодишње честитке рођацима из Србије, радовали се снегу и свим празницима у јануару, певали и рецитовали песме које су нам грејале срца. Пролеће нам је донело калиграфију којом смо исписивали васкршњи поздрав, подсећајући се свих обичаја у вези са овим празником, а за лето смо оставили наду да ћемо опет отићи у Србију и донети прегршт нових успомена.

Ученици су са посебним узбуђењем прославили све српске празнике, правећи, с пуно посвећености, српску заставу у мозаику, певајући химну Републике Србије и подсећајући се значајних историјских догађаја и личности. Свако је на свој начин изразио дубоки понос и припадност коју осећа повезујући се са традицијом, културом и историјом свог народа.

„Дан када је меко Ч постало право правцато Ћ“

Словенија, Љубљана, Вера Мајсторовић Христић, veramajstorovic@gmail.com

Да су моји ученици и ученице са ћирилицом на *ти*, знала сам оног тренутка када су, након пуно вежбе, диграфи ЛЈ и НЈ постали Љ и Њ, и када је меко Ч постало право правцато Ћ! А где је писмо, ту је и књига, те су ђаци на часовима штошта и прочитали и из прочитаног разазнали: како једна овчица може да надмудри гладног вука, и то уметношћу; и како један Жежурка Жежић зна да је дом место где се најбоље осећа, а то исто зна и један слон који живи у ципели; и како постоји зец плаве боје, само га је тешко ухватити, као што је тешко ухватити и плаву звезду, али ју је паметно следити. Следила ју је тако вредна и талентована ученица 8. разреда, Марија Мијановић, написавши савремену бајку за коју је добила специјалну награду жирија на конкурс „Школа ми је најмилија кућа“. Ученици су били и прави мали уметници, илустровали су: Наталијину рамонду, пиротску шару, те бројне честитке исписане калиграфским словима ћирилице; учествовали су на конкурсима, и на њима освајали награде, попут Софије Мијановић, ученице 6. разреда, која је жири конкурса „Дани ћирилице“ одушевила својом цртачком вештином. Додељена јој је 2. награда за иницијал, ћирилично слово С. На истом конкурс, жири је похвалио и Лану Чекрлић, ученицу 8. разреда, иначе учесницу свих школских манифестација и активности. Учили су да певају и рецитују, старе и нове песме, традиционалне и оне модерније. Певали су их и на часовима и на приредбама, а ученик 6. разреда, Филип Тамаши, научио је и да их свира, показујући своје хармоникашко умеће на школским смотрима. Научили су ђаци и нешто топонима, и не би се никако прешли да их неко приупита ону чувену — Која река тече испод Савског моста? — али и где све ту реку у Србији можемо видети; знали би да објасне зашто је Варош Ђавоља, а кула Ћеле, те да се похвале где су у домовини најбоља малина и најкрупнија вишњичица *род родиле*. Савладали су и многе синониме, и многе хомониме; и како да правилно употребе вокатив, и успут га одвоје зарезом; и да поред Тесле и Пупина постоји и један веома битан чика Милутин Миланковић који је знао баш све о времену. Забављали су се уз брзалице, загонетке и разбрајалице, а Нина, Ана и Дора чекају конкурс на ту тему, како би однеле сигурну победу. И није лако не споменути их све поименце, сада, када је лето пред њима, и када са сигурношћу знам да ће ме чинити поносном чим пређу границу — и ђаци млађег узраста, читајући родитељима ћириличке натписе на ауто-путу; и они средњег узраста, рецитујући песме бакама и декама; и они најстарији, читајући задату лектуру на плажи, учећи успут још једну битну животну вештину, *учећи да лете!*

„Магија је у дечјим рукама“

Словенија, Љубљана, Славица Радовановић, slavica86radovanovic@gmail.com

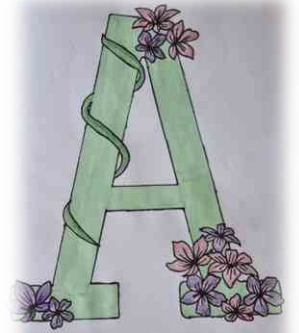
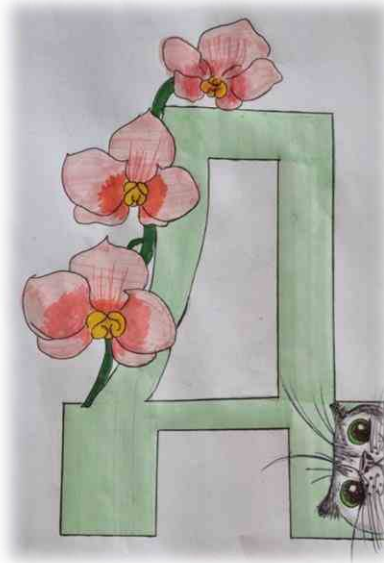
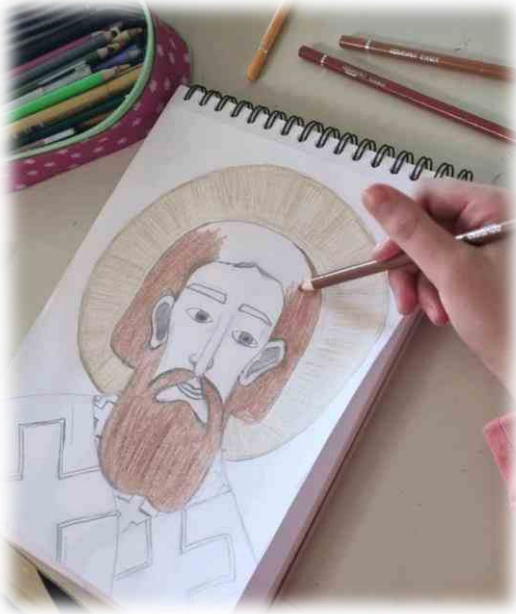
На свим нашим тематским часовима како у Љубљани, тако и у Камнику, трудимо се да на разнолике начине подстакнемо креативност ученика. Деца и њихова мотивација као синоним креативности и маште су кључ који покреће програм. Дете је један мали чаробњак, који од лустера може да направи летећи тањир, а од бубе чудовиште. На једном таквом часу анализирали смо песму *Плава звезда* Мирослава Антића и спознали шта све машта може. Са свих страна су се зачули пргршти жеља, дечијих маштарија, али и одлучних стремљења у животу. Да имају чаробни штапић могли би све, али као да га већ имају јер увелико имају моћ да разликују два писма, па тако лако једно латинично слово за трен ће се у редовима њихових свесака претворити у ћирилично.

Ову пустоловну анализу песме, у тренутку прекидају запажања да реч звезда не значи само небеско тело, него да може бити много тога. Подигнуте ручице у зрак као да се такмиче ко ће пре да искаже свој запажени синоним, па сазнајемо да је звезда и шампион, и хероина, и естрадна звезда и назив фудбалског клуба .

Да српски језик и писмо немају никог другог осим нас, постајемо свесни када на дечијим невиним лицима угледамо озареност јер су коначно схватили да слово Ч није исто као и Ц, а ни као Ћ, да не Цитамо него Читамо, да је Нјегош у ствари Његош, те да не живимо у Лублани него у Љубљани. А онда...наша лица се озаре.

Ђаци неретко за себе знају прокоментарисати да су прави мали уметници и мађионичари. Своје умеће и магију стварали су и исписујући калиграфска ћирилична слова и тако су дошли до прелепих калиграфских записа, обликованих по њиховим жељама, а поједини радови су узели учешће на конкурсима.

За ученицу Исидору Њагул ниједна уметност није као цртање, јер кроз илустрацију, како каже, најбоље може изразити своја осећања. Свој изузетни цртеж, заврши за 20 минута, а остатак времена проводи у сенчењу и бојењу истог. Зато не чуди чињеница да је учесница многих конкурса: *Светосавље*, *Дани ћирилице*, *Баваниште*, *Васкршњег конкурса 2023*, те *Стрип-кашиа*. Са поносом треба споменути и многе ученике који су у време великих српских празника, користећи се разним техникама, показали своју креативност стварајући ремек дела од стиропора, вуне, шљокица. Снагом другарства, уједињени малени прсти пуни љубави, правили су живописне боје. Утисак је био да је заиста нека магија уплела прсте у њихов рад.

ХРИСТОС
ВОСКРСЕ!

ВАИСТИНУ
ВОСКРСЕ!

„Српска школа без граница“

Словенија, Крањ, Невена Ступар, vena.brkic@gmail.com

Сваки дан за учитеља и ђака је ново искуство. Наше је кренуло пре три године од Крања преко Љубљане до Новог Места. Било је то путовање кроз векове, од настанка ћириличног писма све до данашњих културних знаменитости у Републици Србији. Уз дечије осмехе, њихову вољу и родитељску подршку и ову годину сигурним кораком настављамо путем духовности и нових сазнања.

„Упознај ме да би ме разумео“ је назив првог сусрета ученика из Крања и Основне школе „Свети Сава“ из Бијељине у оквиру образовног пројекта „Идентитетска веза“ КРОС РТС- а. Ученици имају прилику да се боље упознају кроз занимљиве приче о свом пореклу, својим школским успесима и интересовањима. Сусрети и заједничка истраживања о земљи порекла се настављају и у следећој школској години. Радује нас могућност да се на занимљив и едукативан начин упознајемо и заједно учимо.

Наше књижевне вечери у просторијама градске библиотеке у Новом Месту су запажене од стране словеначке публике јер кроз нашу поезију и прозу ширимо љубав и ван граница. Прилагођеним драмским текстовима приказали смо део онога што радимо на нашим часовима.

Поетски и ликовни радови за актуелне конкурсе и књижевне вечери у Словенији, показују снажну везу наших ђака према отаџбини. Уз стручно вођење и подршку ђачких породица настају јединствене колекције радова на међународном Васкршњем конкурс у 2023. године. Осам ученика из Крања и Новог Места похваљени су за учешће. Прво место и Велику златну медаљу на Првом међународном дечјем и омладинском стрип-фесту „Фантазија ума“ 2022 Параћин освојила је Милица Вишекруна, ученица Српске допунске школе у Љубљани. Ника Средојевић из Крања похваљена је од стране стручног жирија.

Дане српске културе и традиције у Крању и Новом Месту смо обележили кроз драмске играке и рецитале у српским културним друштвима у Словенији. Ученици су, предходних година, учествовали на музичком пројекту „Деца Србији“ који је обухватао 400 српске деце, региона и дијаспоре, удружених у хорском певању.

Усхићени и радознали настављамо наше путовање, на крилима ћириличног писма чврсто везани за нашу отаџбину, чији смо саставни део, ма где живели.

„Кад се вредне руке сложе, све се може...“

Словенија, Ново Место, Цеље, Жељка Карановић Бојанић, zeljka.bojanic@yahoo.com

Ученици из Вавта Васи, Требња и Кршког присуствовали су књижевном сусрету „На крилима речи“ одржаном у Новом Месту. У присуству свечаног госта, г. Александра Гаталице, на креативан начин показан је уметнички таленат и знање усвојено на часовима. У посебној празничкој атмосфери „У сусрет Светом Николи“ на креативан и маштовит начин и од различитог материјала ученици су израђивали своје никољданске чизмице. Ова креативна радионица пружила је велику радост и понос због заједничког учешћа и хуманог чињења за младе нараштаје, и као таква, сада већ традиционално се изводи у свим наставним местима. Вредни ученици су радо увеличали прославу црквене и школске славе са разноврсним наступима. На радионици фарбања васкршњих јаја у Српској православној цркви у Новом Месту, оживљена је традиција васкршњег поздрава, а на часовима у школама израђивале су се васкршње честитке и украшавале калиографским писмом, што је уједно обогатило овогодишњи васкршњи конкурс на коме је учествовао велики број ученика. Маштовита декорација честитки и офарбаних јаја красила је свечане трпезе у домовима ученика. Ученици допунске наставе из Цеља у одличној сарадњи са СКХД „Десанка Максимовић“ приредили су свечану приредбу поводом Дана жена. Богатим културно забавним програмом, на занимљив начин, ученици су одушевили многобројну публику представивши своја знања. Наградно путовање под називом „Бадњи дан у Београду“ у организацији председништва Републике Србије и Савеза Срба Словеније, обезбедило је да Београд посете ученици који су показали одличне резултате у редовној и допунској школи. То су: Дина Скамагкоули, Михаил Скамагкоулис, Емилија Девећ, Марко Комац, Николина Ковачевић и Дуња Бурсаћ. Сусрет са патријархом Порфиријем и председником Александром Вучићем, уз обиласке значајнијих културно-историјских знаменитости, даровали су ученицима незаборавна искуства. На конкурс „Радост Божића“ у организацији СПД „Просвјета“ и Школе српског језика из Тузле, вредне ученице постигле су изузетне резултате у литерарном стваралаштву те добиле похвале и дипломе. Те ученице су: Дина Скамагкоули (Цеље), Милица Николић (Вавта Вас-Ново Место) и Стела Моравац (Кршко). На спортским активностима Копру под називом „Дан дружења“ ученици су уживали у разноврсним спортским такмичењима, који је за циљ имао дружење, и ширење љубави према језику, култури и традицији ученика из целе Словеније.

„Учимо и волимо своју земљу“

Словенија, Марибор, мр Маја Анђелковић Шегуљев, maja.a.seguljev@gmail.com

Блог *Учионица књижевности*: <https://svetlostusrcu.wordpress.com>

У Марибору српска допунска школа ради већ скоро три године. Сваку школску годину започињемо јавним часом у природи. Уз дечије осмехе и родитељску свесрдну подршку и ове године настављамо да учимо, да се играмо и волимо своју домовину.

Ученици истражују називе биљака у парку, користе апликације за њихово препознавање, преводе називе на српски и на словеначки језик. Од природног материјала праве један мотив из природе. Изложба се налази на школском Јутјуб каналу.

На међународни конкурс „Дани ћирилице“ послато је преко петнаест радова. Ученици израђују занимљиве фонтове ћирилице, па тако настају ватрена слова, слова у скоку, течна слова. Ученица Дана Живковић, 1. разред ОШ „Прежихов Воранц“ освојила је 2. место. На међународном „Васкршњем конкурс“ једанаест ученика је добило захвалнице.

„Шашава песма“ је изрецитована на двадесетак необичних начина, па смо лако припремили материјал за представљање рада који је ушао у базу знања ЗУОВ-а.

Дан државности смо обележили кроз радионицу о ордење и симболима Првог светског рата. Мале глумице су представиле познате српске хероине из Првог светског рата.

На божићној радионици у Цркви Светих Ћирила и Методија у Марибору израђивали смо украсе за славске колаче – листиће, класје, књиге, печате, цветиће, ружице и срца, звездице, птичице, сунца и протумачили њихову симболику.

Уз помоћ мапа ума тумачимо нашу бајку „Пепељуга“. Израђујемо висећи мост рукама и сламчицама на основу Андрићевих „Мостова“ и тако учимо о заједништву, међуљудским односима, емпатији и толеранцији. Посећујемо мариборску библиотеку.

Растемо, учимо, развијамо се. Пишемо нашим чаробним, чудесним писмом, ћирилицом и растемо у свесне и одговорне младе људе који познају и цене своју прошлост и спремни су да коракну у своју будућност.

„Нек’ свуд љубав сја“

Словенија, Марибор, Драгана Шошкић, gagasoskic@gmail.com

Ученици из Марибора, Словењ Градеца и Преваља већ трећу годину уче српски језик, народну традицију и историју Србије. Најмлађи су се ове године први пут сусрели са ћирилицом. Школску годину смо започели радионицом „Зрно по зрно – погача, камен по каменчић – ћирилица”. Дечјом маштовитошћу оживели су каменчиће са летовања и створили права уметничка дела.

Слова стварају речи, речи реченице и тако настаје песма. Уз песму Нек свуд љубав сја настала је ликовна колонија „Срце за другаре из Србије” ученика Основне школе „Ангел Беседњак” из Марибора. Занимљиво је да су за српски језик и ћирилицу у овој школи веома заинтересовани ученици Словенци који су постали ђаци Српске допунске школе. Другарство је повод њиховог интересовања јер желе да науче језик и писмо својих другара Срба. Научили смо занимљиве народне приче, басне, пословице, народно коло, да плетемо плетенице и венчиће од белих рада уз стихове изворних песама Ој, Мораво, Косо моја... Кроз презентације ученици су упознали лепоте Србије, националне паркове, флору и фауну, лековито биље. У Местном парку у Марибору настала је изложба дечјих радова од природних материјала „Живе слике”.

Славили смо стоти рођендан Душка Радовића и правили честитке мамама за 8. март. Српска православна црква у Марибору уступила је нашој школи простор за радионицу „Украси славски колач”. Прегршт жеља, веште дечје ручице и радост стварања изнедрише заједнички славски колач.

Српско културно друштво у Марибору је нашој школи омогућило аутентичне народне ношње и простор где смо угостили писца Александра Гаталицу. Инспирирани његовом књигом „Велики рат” приказали смо представу „Хероине Великог рата”. Задивљени храброшћу својих предака ученици су направили изложбу радова „Орден за претке”.

Надарени ученици Српске допунске школе у Марибору и околини учествују на бројним конкурсима и постижу завидне резултате. Николина Кабларевић из Основне школе „Табор 1” освојила је прву награду на конкурсима „Дани ћирилице” у Баваништу. Ана Блажановић, ученица из Словењ Градеца, права је песникиња и сваки наш час оплемени новим стиховима. Њен стих „сањам на ћирилицу” постао је наш лајтмотив.

Радујемо се досадашњим успесима и жељно ишчекујемо нове ученике да сви заједно чувамо корене и негујемо љубав према нашој отаџбини.

„Од Нове Горице до Постојне на истом задатку“

Словенија, Нова Горица, Тамара Сврзић, tamarasvrzic@gmail.com

Већ трећу годину заредом, деца нашег порекла из Нове Горице све до Постојне, учећи српски језик, историју и културу, доказују искрену љубав према нашој Србији. Учионице одишу ведрином док причамо, певамо и дружимо се на српском језику. Сви знају ћирилицу и прегршт народних умотворина.

Весели, радознали и вредни приводимо крају једну веома динамичну наставну годину. Где је слога, ту је и победа, каже народна пословица. Изузетна сарадња на свим нивоима резултирала је бројним, квалитетним активностима. Започели смо тај креативни низ „Даном дружења” у Копру. Надметање у традиционалним спортским играма окупило је децу из целе Словеније. Манифестацију „Поздрав јесени” у организацији СПД-а „Никола Тесла” уврстили смо у наше редовне, годишње активности. Предивним наступом, ученици из Постојне побрали су симпатије публике. Посебну част, представници овог друштва, указали су нам позивом да учествујемо на културном догађају уприличеном поводом 30 година постојања друштва. Међу скоро 300 учесника нашли су се и ученици школе српског језика из овог места.

Конкурси и радионице наше су неизоставне активности. Радионица о безбедности деце на интернету, као и радионица о ненасилној комуникацији, посебно су биле занимљиве ученицима старијих разреда. На „Васкршњем конкурс” било је преко 40 похваљених радова. Ленка Тица, из подручног одељења Планина, добила је похвалу за учешће на тузланском конкурс „Радост Божића – Мир и добра воља међу људима”. Вредна Ленка написала је и илустровала свој читалачки дневник. У групи у Солкану, често нам дивним звуцима виолине и кларинета часове зачине Алексија и Јаков Милинковић. Уживамо да посматрамо и како пажљиво припремају своје инструменте за извођење. Када Алексија дозволи другарима да пробају да превуку гудало преко жица, срећи нема краја. Сви заједно наступали су на „Европском дечјем фестивалу” у Вртојби.

„Без љубави и рада нема врхунских резултата”, мото је ученице српске школе из Солкана Саре Јањиловић, а и свих нас.

„Српска реч“

(Љубав оплемењује и када се даје)

Словенија, Копар, Драга Давид, dragadavid@yahoo.com

Волите ли српску реч? Будете ли се нашли **понедељком** у Анкарану, свратите на часове српске допунске школе на којима група младих ентузијаста редовно изненађује и својим идејама преусмерава већ осмишљену тему за час. Можда зато награде на такмичењима воле баш Милу, Ану, Константина, Тијану... Ко је следећи? **Уторком**, ученици једне од изолских школа час најчешће почињу разговором о ликовима и грбовима са најновијих кованица из Лукине колекције. Из Изоле српска реч путује у Порторож, до Милице, најредовнијег ђака наше школе, до Теодоре, идејног творца печата прве Библиотеке српске допунске школе на приморју, њоме Душан приповеда своја знања о местима које тек треба да изучавамо, док нас Павле разоружа осмехом, а Лука несташлацима. **Средом** час почиње трком до лифта са којом се Еленини увојци и прекорни поглед никако не слажу. Нинина је заслуга што су корисници Дома за стара лица добили осмомартовске поклоне наших ученика. Старији узраст више воли да води филозофско-астрономске расправе које се надовезују баш на сваку обрађену тему, а Никола је, као награду за досадашње успехе, посетио за Бадњи дан и патријарха и председника Србије. **Четвртком**, скуп ученика из три изолске школе ствара веселу, али радну атмосферу: Лука мали и Лука велики, Стефан мали и Стефан велики, Петар мали и Петар велики... Андреј сваки пут убеди родитеље сузама да се час српског не пропушта ни због чега, рођачки 'рат' Алексе и Ђорђа, Стасиа и Марија, 'сестре' по матерњем језику... **Петак**, у семеделској школи у Копру, доноси дружење са Николином, Викторијом, Андријаном, Уном – машта и слобода да је изразе јесте њихово друго име. Малени Вук је већ двоструки првак кроса, а Мила је тек освојила своју прву медаљу. Ако сте се уморили пратећи српску реч по словеначкој обали, одмор свакако можете наћи у **суботњој** групи при СПЦ Копер. Теодор, Константин, Николија, Катарина и Николина увек стижу заједно, а са собом доносе искреност која све решава. Наш малени Павле, рођен с љубављу према географији, зна чак и решење сфингине загонетке! Са Страхињом, Матејом, Ханом, Александром и Урошем често останемо после свих да довршимо размену искустава са часа, јер време ту није ограничено звоном. Ушушкани у својих 47 км обале, наши ученици, будући грађани ове дивне земље, пренеће својој деци, не само српске речи, обичаје и културу, већ и сећања на једнонедељну наставу на којој су могли да изразе слободно своје мисли и развију се као достојни представници земље чије корене носе у генима.

Ове недеље учимо основни бод ткања...

ОКСН

Српски језик

УЧЕЊЕ КРОЗ ИГРУ

Моја отаџбина Србија

СРЕЊАН ДАН ДРЖАВНОСТИ!

Реакција кад добијеш загадку за приказати је пантомимом...

Нисам забрљао, на ваљани одговор пре времена...

БИБЛИОТЕКА СРПСКЕ ДОПУНСКЕ ШКОЛЕ НА ПРИМОРЈУ

Печат је израђен према идеји ученице Теодоре Станковић из Струјана, а књиге су добијене путем донација

Победници Кроса РТС-а у Копр...

Нина Поповић

МЛАДИ УЗРАСТ
1. Вуко Драговић и Викторија Поповић
2. Тодор Милошевић и Јелена Кузмановић
3. Татјана Спасковић

СТАРИЈИ УЗРАСТ
1. Ана Поповић
2. Мила Поповић
3. Софија Милошевић

Од 55 послатих радова на Викторијиној конкурсне 2022, похваљени су 53 рада. 1. мести у групи старијих припадо је Мила Поповић, 2. мести, исто у групи старијих, припадо је Ана Поповић. Обе учеснице су из Амбараца.

ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

Обилазак СПЦ Коपर на „Дану дружења“ ученика српске допунске школе из Словеније

„Опсајај“ сусрет ученика ОШ „Мила Ангелић“ из Београда са ученицима српске допунске школе из Копрва (28. 1. 2023)

Учесници „Тузијаде 2023“, СПЦ Коपर

Гости на концерту АКУД-а „Коло“

САРАДЊА СА ЛОКАЛНИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА И ДРУШТВИМА

Донација уџбеника од стране СД „Приморје“, Коपर

Лука Вујадиновић, Богојаљевско пливаче 2023

ЗАСЛУЖЕНА НАГРАДА

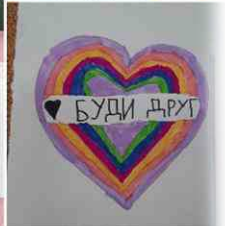
Бадњи дан у Београду

„Снове сањамо најчешће ноћу, али су могући и на јави“

Словенија, Копар, Велење, Јадранка Бети, jadrankabetica@gmail.com

У приморском граду Копру, у рударском граду Велењу и једној лепој варошици Декани, ученици допунске наставе српског језика ишчекују наше часове са озареним очима и широким осмехом на лицу. Навикли су да час започнемо певањем песмице и писањем „живих“ слова, а касније имамо активност везану за усвајање новог знања. На врло конкретан и сликовит начин обрађујемо наставне јединице и сваки ученик је активан при таквом раду. Проналазимо начине да што више читају литературу за њихов узраст, богате свој речник и наравно мотивишем их да и сами пишу песмице и приче на свом матерњем језику. Ученици су имали прилику, да упознају писца за децу, Сунчицу Ћирковић, која је издала књигу „Мали пас великог срца“ и са пуно пажње су слушали како се постаје писац, како књижевно дело настаје и која додатна занимања су нам потребна да књига угледа светлост дана. Ученици који су награђивани на различитим конкурсима су прочитали своје приче и песме и изненадили нашу гошћу својим делима. На часовима се врло често и одглуми скеч, басна или краћи драмски текст и у томе нам помажу лутке, које су одлично дидактичко средство за учење језика. Ученици у Велењу су имали прилику да одгледају и интерактивно учествују у представи „Како је Никола добио брата“ нашег глумца из Крушевачког позоришта. Врло активно се обрађују и теме везане за културу и традицију. Осећам неописиву радост, када желе, да час траје још пет минута. Деца која одрастају у дијаспори имају велику жељу, да упознају како своје обичаје и културу, тако и природне лепоте и врло често на нашим часовима „одпутујемо“ на неку планину, језеро, бању у Србији и касније ученици који су заиста посетили неки од тих локалитета нам представе то место. Учење ћирилице је данас уживање, јер наше писмо деца активно користе и сада су већ на вишем нивоу, јер врло добро пишу и писана слова, а писање калиграфских слова за њих је био изазов, који су врло успешно савладали. Ученици су желели да слова ћирилице постану и поклони и жеље су им се оствариле. Извезли су означиваче за књиге и имали прилику, да поклоне уруче познатим личностима из Србије. Дружење и такмичење „Игре без граница“ окупило је децу из свих градова Словеније и наш циљ, ширење пријатељста, остварен је. Сарадња са културно уметничким друштвима је успешна и наставићемо је. Ученици су се у копарском позоришту представили на прослави 15-е годишњице Акуд „Коло“. Срећна сам на указаној прилици, да радим са дивном децом која су спремна далеко од завичаја да сачувају свој језик, а тиме и свој идентитет.

СДШ „Св. Јелена Анжујска“ на Малти, настава у Гзире и на острву Гозо

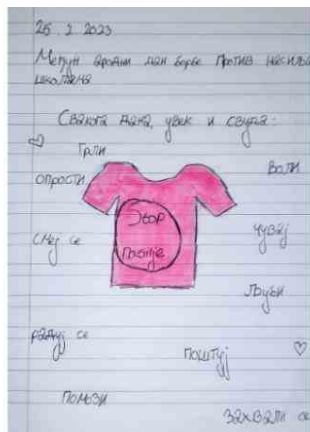
Малта, Маја Маринковић, majamaki8484@gmail.com

Креативност и интерактивност су једне од главних одлика наших часова. Сви се радујемо наставним данима који су другачији. Такви часови чине да ученици много боље схватају, активно учествују и размишљају. Обележавање међународно значајних датума спада у такве часове. Они васпитно и едукативно утичу на младе нараштаје, буде свест о одговорности, очувању и побољшању животног окружења. Часови су организовани и прилагођени свим узрасним групама.

У оквиру часова посвећених Међународном дану борбе против вршњачког насиља (25. фебруар), ученици су на креативни начин допринели развијању свести о постојању овог проблема. На часу се разговарало о прихватању различитости, о уважавању и поштовању свачијег мишљења и сви су сложили да конфликте треба решавати разговором и лепим речима. Ученици су имали задатак да направе мајице од картона и испишу што више лепих речи.

На часовима посвећеним Међународном дану шума (21. март), ученици су имали прилику да чују све о заштити и очувању шума, као и да прошире своја знања о значају шума за природу и човека. Инспирисани овим важним еколошким датумом, ученици су заједничким снагама направили мали пано који нас је навео на размишљање. Овај час нам је био добра прилика да обновимо стечена знања о деловима биљака, да научимо песму „Сади дрво“, Јована Јовановића Змаја и да уживамо у музици и стиховима песме „Чудна шума“, Ју групе.

Међународни дан планете Земље (22. април) ученици наше школе су обележили са жељом да укажу на то да је дан планете Земље дан свих нас и да морамо бити одговорни према нашој планети. Кроз разговор, читање песама, цртање, прављење панова и цвећа од папира, ученици су показали колико знају о климатским променама, зашто је важно чувати флору и фауну, какав је утицај отпада на планету Земљу и колики је значај рециклаже.

Економика асоцијација

Ако
 Буди
 Тајни
 Артефакт
 Грци
 Економски
 Шрекенисе
 Згрупа

Као
 Лавови
 Буџет
 Морал
 Некакошто
 Рубе
 Чистина
 Пагодини
 Сејани
 Јакни

У
 Де
 Др
 Же
 Че
 Во
 Ко
 Уш
 Не

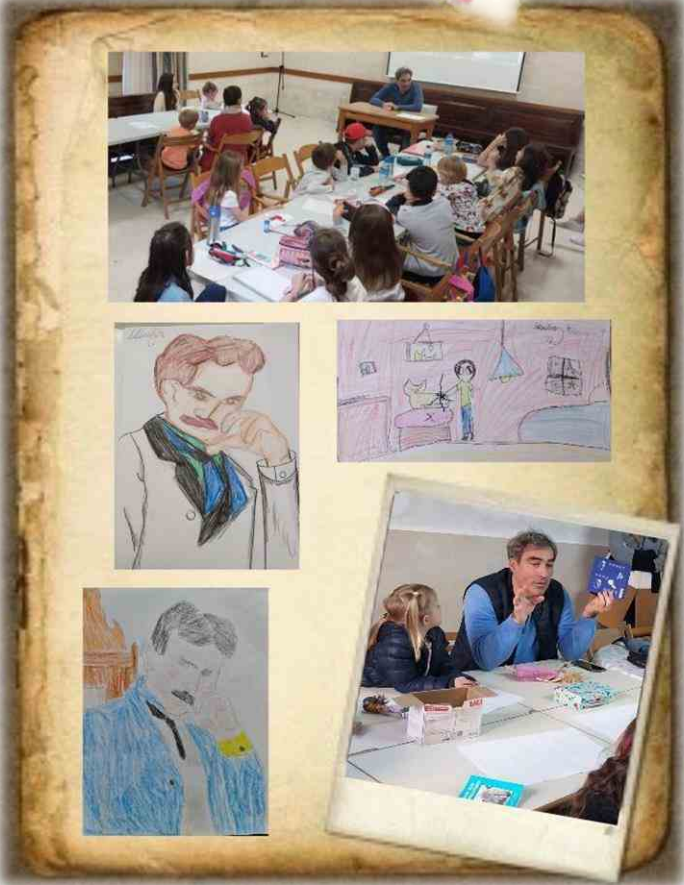

СДШ „Св. Јелена Анжујска“ на Малти, настава у Аури, Бирзебуци и Марсаскали
Малта, Јелена Јабланов Максимовић, jablanov.maksimovic@gmail.com

На нашим часовима трудимо се да ђаци буду што више укључени у наставу, а градиво што боље запамте. Имајући у виду поменуто, радо угошћавамо занимљиве личности које посећују наше мало острво и желе да виде како ради наша школа. Неки од њих се придружују и путем интернета. У оквиру часова посвећених Међународном дану жена говорили смо о чувеним Српкињама које су, свака на свој начин, мењале свет. Том приликом смо имали и онлајн-гошћу, новинарку Смиљану Попов, ауторку чувених телевизијских серијала „Београд за почетнике“ и „Србија за почетнике“, која је говорила о женама које су исписивале странице наше историје. Осмислили смо како да тај час буде интерактиван те је насколицина наших ученица на час дошло прерушено у омиљене јунакиње о којима смо учили и представило „себе и своје дело“: Милица Пантелић као Милунка Савић, Леонтина Цакић као Јелисавета Начић, док су се Христасија Здравковић и Анђела Младеновић определиле за монахињу Јефимију. Свака „хероина“ је причала о себи, док су остали ђаци учествовали тако што су постављали питања и дискутовали. Приликом посете књижевника Миодрага Јакшића, који се на часу појавио обучен као Ђура Јакшић и са ђацим разговарао о „себи“ и „свом животу“, ђаци Средње и Старије групе имали су прилику да постављају питања о животу и делу чувеног Србина, али и да учествују у извођењу написаних дела. Илија Пантелић, ученик Средње групе, био је, тако, „син“ у предивној песми „Отац и син“ коју је са „гос'н“ Ђуром Јакшићем одглумео за публику. Новинар и аутор чувеног телевизијског серијала „Агапе“, Александар Гајшек, био је гост наше Школе чак два пута, тако да су ђаци имали прилику да учествују у креативним радионицама под називом „Звездобројци“, чују нешто више о достигнућима наших славних научника Тесли, Миланковићу и Пупину, најпознатијим Звездобројцима, а онда и да нацртају своје импресије. Поред редовне наставе, ђаци имају прилику да недељом присуствују некој двочасовној креативној радионици, које организујемо у сарадњи са Српском православном црквом или неком од организација из српске заједнице, понајчешће са Српским образовно-културним центром Св. Јелена Анжујска. Теме радионица увек су у корелацији са градивом на претходним часовима у виду: тематских радионица посвећених празницима или годишњим добима, појединим личностима из српске историје, ручном раду, или вежбање читања на глас млађим ђацима, затим певање, веронаука, сликање, цртање, најразличитије рукотворине.

*As you read
Love's message, and like other
things to read the
love of England, very soon
and nothing to say about*

*With kind love
I remain dear
Your loving*

Ауторке текстова су наставнице које су реализовале наставу на српском језику у школској 2022/23. години у организацији Министарства просвете Републике Србије.

Блаженка Тривунчић је осмислила и дизајнирала школски слоган „Буди наш ђак“, припремила уводне текстове и објединила све прилоге са фотографијама у ову колекцију.

Марија
Праизовић

Јелена
Јовановић

Др Јелена
Стефановић

Невена
Ступар

Милија
Јевремовић

Наташа
Радојевић

Мр Драгица
Додеровић

Светлана
Тодоровић

Јадранка
Бети

Катарина
Страиловић

Наташа
Францишковић

Слађана
Марковић

Маша
Вукадиновић

Драга
Давид

Љиљана
Симић

Јасмина
Милић

Магдалена
Доневски

Славица
Радовановић

Мр Маја
Анђелковић
Шегуљев

Славица
Милић

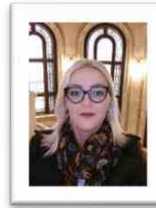
Тамара
Драгић

Маја
Маринковић

Драгана
Шошкић

Жељка
Карановић
Бојанић

Снежана
Војкановић

Радмила
Савковић

Јелена
Јабланов
Максимовић

Тамара
Сврзић

Вера
Мајсторовић
Христић